

Növekvő állattenyésztési kedv

Kétnapos országos állattenyésztési és szaporodásbiológiai tanácskozás kezdődött Szombathelyen a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium, a Vas megyei tanács és a Magyar Agrártudományi Egyesület rendezésében.

Dr. Gergely István mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes megnyitó előadásában többek között rámutatott, hogy állattenyésztésünk bruttó termelési értéke az elmúlt évben több mint 31 milliárd forint volt, 4,5 százalékkal több, mint 1967-ben. Kedvezőtlen azonban, hogy a szarvasmarha állomány 91 ezerrel, ezen belül a tehénállomány 32 ezerrel, a sertésállomány pedig 1,2 millióval csökkent ugyanebben a viszonyításban.

Az illetékes szervek felfigyeltek a kedvezőtlen tendenciára s több intézkedést hoztak. Ezek hatására most már határozottan megfigyelhető a tenyésztési kedv növekedése. A miniszterhelyettes a továbbiakban az állattenyésztés gépesítésének fokozására hívta fel a figyelmet!

VONZÓBB A VÁROS

Nem valami sokáig éltek. Világra jöttük nyolc évvel ezelőtt határozta el, és most — gyermekkoruk virágában — már a halálukról kell tudósítani. Jobb azonban, ha így fogalmazzuk: elmúlásukról. Hiszen — amikről beszélünk — a falusi gimnáziumok nem egyik napról a másikra zárják be kapukat, hanem csak lassacskán eregetik ki hajdani diákjaikat az évvégi búcsúztatókon.

A nagyobb községekben

Az elv, amelynek jegyében életre hívták őket, a *középfokú oktatás általánossá tétele* volt. Ennek a szép tervnek a megvalósításához kellett a nagyobb községek gimnáziumai; azért hogy ne kelljen a szomszédos városokba vonatozni, autóbusszozni a falusi gyerekeknek, hanem otthon is megszerezhessék a középkolázás bizonyítványát.

Pénz is akadt milliószámra ehhez a gondolathoz. Rövid egy-két esztendő, és városba illően szép, emeletes épületek nőttek ki *Csongrád megye* nagyobb községeiben is: *Kisteleken, Üllésen, Mórahalmon, Mindszenten; Csanádpalotán* pedig egy régi —, de hasonlóképpen mutató —

általános iskolára böktek rá: ez lesz a falusi gimnázium! A téglá-, cserép- meg mindenféle „tanészak”-formát öltött pénz mellé már csak diák meg tanár kellett, és kezdődhetett a tanítás...

A kezdés után

El is kezdődött de nem egészen úgy ahogy azt a szép terv összerakosgatói elképzelték.

A legváratlanabbul az érte őket hogy — nem minden arra „illetékes” kérte felvételét az igazgatóktól. Jónéhány olyan szülő akadt, aki nagy vállvonogatások között kijelentette: az ő fia, lánya csak hajnalban fog kelni. „Az a városi iskola — úgy mond — mégis más”, ott régi, rendes tanárok írják a bizonyítványt...

Régi, rendes tanárok? Mostmár erről a pedagógus-osztályzsról is beszélhetünk. Elmondhatjuk, valami kis alapja valóban volt a sebtében összetoborzott tantestületektől való idegenkedésnek. A főként frissdiplomásokból, általános iskolákból „kiemelt” — de zömükben egyetemi végzettségű — tanárokból összeálló közösségek az indulás éveiben tényleg nem vehették fel a versenyt a sokévtizedes hagyományokkal bíró városi gimnáziumok „oktatógárdájával”. Széltében keltett rossz hírük azonban indokolatlan volt. Ezt az életképebbnek bizonyuló falusi gimnáziumok — így a *kisteleki középiskola* — példája jól bizonyítja.

Be és ki

Igy alakult ki az a sajátos helyzet, hogy jobb képességű — egy sikeresebb pálya reményében induló — diákok túlnyomó többségükben továbbra is a városi iskolákba áramlottak, s csupán a gyengécské — és persze azok, akik valami egyéb okból nem tudták vállalni a bejárást — töltötték meg a frissen elkészült termeket. Meg azok, akik a városi középiskolákból kiszorultak! Bármennyire is furcsán hangzik ez, a falusi gimnáziumok rendszere létrehozta a „kijáró” diák típusát is. Azt a típust, amelynek képviselői rossz általános iskolai vég bizonyítványuk miatt a városi középiskolákba be nem kerülhettek, viszont a „gyerekhánnal” küzdő községi gimnáziumok készsége befogadták őket. A kijáró diákok nem is olyan kis csoportjának megalkulását egyébként a *demográfiai hullám* felcsapódása indokolta. Vagyis az a meggondolás, hogy még mindig jobb, ha valahol „kint” végzik el középiskolát a városból kiszorult gyerekek, mintha „bent” töltik el napjaikat — semmittevés. A kétségkívül ellentmondásos helyzet magyarázatát ilyen formán a *gyermekvédelem*

adja. Fontosabban: adta. Két éve ugyanis már utasítás tiltja a „kijárók” felvételét. A városi szakmunkásképző intézetekből szintén tovább lehet lépni — az úgynevezett emelt szintű osztályok révén — a középiskolába; aki érettségét akar szerezni, kockázat nélkül választhatja ezt az utat.

Nincs mulasztás

Hogy lassú haláluk után mi lesz a falusi gimnáziumokkal? Tóth Ferenc, a Csongrád megyei Tanács vb művelődésügyi osztályának megbízott vezetője pontos válasszal szolgál; Üllésen a községi általános iskola gazdagodik a szép épülettel, úgyiszent Mindszent és Csanádpalotán is. Kisteleken viszont — a kedvezőbb körülmények miatt — még továbbra is indítanak első osztályt. Ugyanígy Mórahalmon, ahol a felmérések szerint szeptemberre is lesz elég jelentkező. Felkészültek persze e két utóbbi iskola „átprofilizálására”. Mindkét községet a *mezőgazdasági szakmunkásképzés* bázisává akarják fejleszteni, s e terv megvalósítását jól segíti majd az egyelőre még „igazi” középiskolaként működő falusi gimnázium.

Még egy dolog a kérdésszólván! Többben a kezdeményezők felelősségvonnását, tetemrehívását emlegetik. Szükség van erre az utólagos „bába”-verésre? Aligha, hiszen sem mulasztás, sem visszaélés nem történt. A tétő alá hozott épületek továbbra is jól használhatóak, és még az is elképzelhető, hogy egyszer — talán nem is olyan sokára — ismét középiskolások futkosnak a világos folyosókon. A falusi gimnáziumok terve ugyanis nem halt meg. Csak az élet adta körülmények miatt egy kicsit „prolongálódott”. Nem olyan rossz terv az!

Akác László

Rossz tanácsadó

Lehet-e harag nélkül vitatkozni? — ezzel a kérdéssel lepett meg a napokban ismerősöm. Azzal, hogy ő nem hiszi, hogy lehet, már nem is lepett meg; nálunk valami különös specialitás ez a „haragszom rád, rá, rátok — mindenkire, aki nincs velem egy véleményen”. Példákat is mondott a kiélelésre, sőt a „késhegyig” fajulásra. Egy a munkával kapcsolatos, nem is túl jelentős nézetkülönbség mennyire szembeállíthat a gyárban igazgatót és főmérnököt, a hivatalban vezetőt és beosztottat. Beszélte egy olyan egyszemélyi vezetőről, aki évek óta ragaszkodik egy korábbi téves elképzeléséhez, valamiféle furcsán fogott következetességéből. Csak azért, hogy a presztízse, úgy mond, ne szenvedjen csorbát. Holott éppen ettől csorbult meg jócskán.

Fellebbezhetetlen ítélkező pozíciók, s aztán természetesen már mellékessé is válik, kinek van igaza. A fontos csupán az, kinek lesz igaza, ki kerül ki győztesen a véleménycsatározásból.

Presztízspárbaj? Joggal nevezhetjük így ezeket a magas cével kezdett, s még tovább hevülő vitákat. Jók valamire? Arra, amire rendeltettek: a problémák tisztázására, a lényeg megvilágítására, a demokratikus légkör frissítésére egyáltalán nem. Sőt! A harag, amely tudvale-

vőleg rossz tanácsadó, bitatkozni? — ezzel a kérdéssel lepett meg a napokban ismerősöm. Azzal, hogy ő nem hiszi, hogy lehet, már nem is lepett meg; nálunk valami különös specialitás ez a „haragszom rád, rá, rátok — mindenkire, aki nincs velem egy véleményen”. Példákat is mondott a kiélelésre, sőt a „késhegyig” fajulásra. Egy a munkával kapcsolatos, nem is túl jelentős nézetkülönbség mennyire szembeállíthat a gyárban igazgatót és főmérnököt, a hivatalban vezetőt és beosztottat. Beszélte egy olyan egyszemélyi vezetőről, aki évek óta ragaszkodik egy korábbi téves elképzeléséhez, valamiféle furcsán fogott következetességéből. Csak azért, hogy a presztízse, úgy mond, ne szenvedjen csorbát. Holott éppen ettől csorbult meg jócskán.

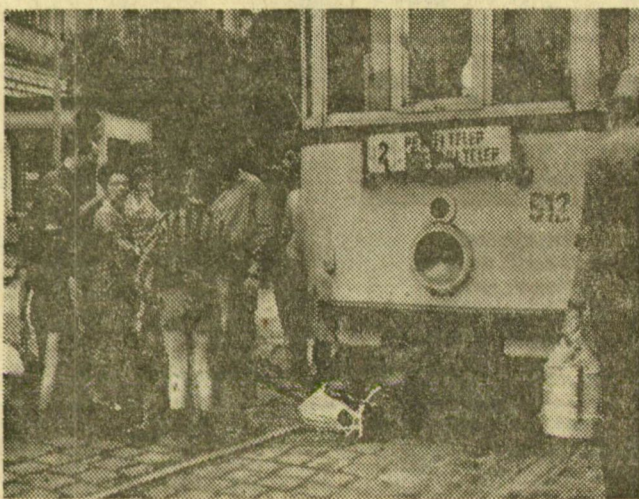
Sajnos, ma is akadnak még jónéhányan, akik a szenvedélyt, a meggyőződés magas hőfokát összekeverik a haragszomráddal. Akadnak — talán kisebbrendűségi komplexumban szenvedők — akik, mihelyt nem adnak nekik számszázaléki igazat valamilyen, nem is csak élelméjűségüket, de egyenesen épelméjű voltukat érezhetik kétségbevonva — mert ennek megfelelően replikáznak vissza. Ártalmas, közösségek hangulatát rontó dolgok ezek. S ahol előfordulnak épp a vita értelmét teszik „jégere” vele, megakadályozzák, hogy a szócséplés a személyeskedés körén túljusson. Hogy valóban kikristályosodjon a legjobb nézet a vélemények szembeállításából.

Szenvtelenül, közönnyel nem lehet vitázni, nem is szabad. Az elvtársi, munkatársi légkörben helye van az érzelmi fűtöttségnek is, helyénvaló, ha a vita szenvedélyes. A haragtól, olykor gyűlölségtől szikrázó szavak azonban semmi jót nem hozhatnak.

Az elvakultság sohasem segítette elő a tisztánlátást, vitáinknak pedig ez a tiszte, s egyben értékmérője is.

S. M.

Tíz perc — két baleset

Somogyi Károlyné felvétele

Tegnap Szegeden — megint figyelmetlenség miatt — tíz perc alatt két baleset történt. Ittasan és szabálytalanul kanyarodott kerékpárján a Kossuth Lajos sugárúton, a ruhagyárnál Farkas Csamangó István, Szeged, Dobó utca 59. szám alatti lakos. Egy gépkocsi elütötte. A kerékpáros sérüléseket szenvedett. (Felső képünk.) Az Anna kúti kereszteződésben ugyan csak kerékpáros szabálytalankodott. Szerencsére sérülés nem történt, a jármű azonban a villamos alá került. (Lenti képünk.)

Az elsőbbség meg nem adása miatt okozott balesetet az Attila utca és a Jósika utca kereszteződésében Kálmán Ferenc Szeged, Boross József utca 14. szám alatti lakos gépkocsijával. Összeütközött a motorkerékpáron haladó Szabó András, Deszk, Petőfi utca 29. szám alatti lakossal, akit a mentők súlyos sérülésekkel vittek kórházba.

A durva szabálysértést elkövető gépkocsivezetőt gyorsított eljárással vonják felelősségre.

Defektes utazás

Mi a drága? A szólásmondás szerint a muzsikaszó. De van annál drágább is, például két, egymásból is élő vállalat jó kapcsolata, amelynek nem szabadna egyiküknek sem csorbát ejtenie. A Folyamszabályozó és Kavicskotró Vállalat szegedi kirendeltsége (FOKA) oda-vissza 700 kilométeres munkaútra kért egy mikrobuszt a 10. AKÖV-től, akivel különben szinte egész éven át fuvaroztat, naponként 8-10 Skodával, Tátrával. Kapott a FOKA munkatársa egy elhanyagolt állapotú járművet, vagy másképpen szólva „pléh-koporsót” az YC 23-35-ös rendszámú kocsit „személyében”, hogy az kritikán aluli volt a két vállalat eddigi kapcsolatában.

A békésti járásbíró előtt defektet kapott a „pléh-kop-

porsó”. A kiszereelt gumi elöregedett, agyonfoltozott, salerozott volt. A pótkerékről a szelepszakát nem lehetett lecsavarni. Az út nagyobbik fele még az utazók előtt állt, s drukoltak, hogy legalább Debrecenig eldöcögjenek. El is döcögtek, ott aztán rendeltek két taxit a további 200 kilométeres útra, a mikrobuszt pedig otthagyták javításra, hogy legalább visszafelé tartsa magát, Szegedig. Hogy a 15 órás út alatt hányszor „emlegették” a 10. AKÖV szűk látókörűségét, azt nem tudom. De hogy hasonló rendelkezéssel készsége és megszűröl ugrana a FOKA-nak más autóközlekedési vállalat, az bizonyos. Elvégre egy jobb partnert keresni és találni ma már nem nehéz.

L. F.

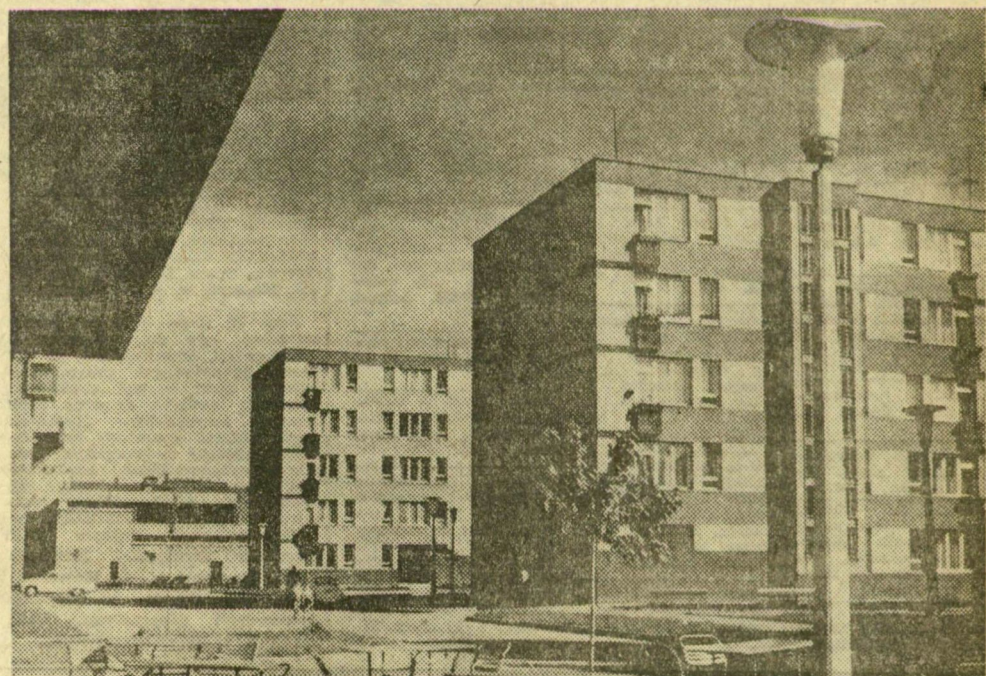
Sárospataki napok

Tegnap délelőtt megkezdődtek a vers- és prózamondók vetélkedőjével a városi tanács tanácstermében az 5. sárospataki diáknapok, amelyek június 1-én érnek véget. Az eseménygazdag program keretében képzőművészeti, iparművészeti és művészi fotókiállítás is nyitnak.

Ülésezett a járási tanács végrehajtó bizottsága

Tegnap, csütörtökön délelőtt Szegeden, székházában ülésezett a járási tanács végrehajtó bizottsága. Megvitatta a járás tűzrendészeti helyzetéről előterjesztett beszámolókat, az önkéntes tűzoltótestület munkáját. Ezt követően a mezőgazdasági termelőszövetkezetek és szakszervezetek mellék- és segédüzemági tevékenységét vitatták, értékelték.

Épült: 1957—1969

(92.) A Hunyadi János sugárút sarkán álló nyolcemeletes lakóház mögött levő több kelmese, parkosított belsőépítészetű lakóházak. Kalkuszi József tervezte őket.

Bécsi körút 8-16

PÉNTEK, 1969. MÁJUS 30.

DÉLMAGYARORSZÁG 5